

AÑO I

PALMA 4 DE JULIO DE 1897

NÚM. 22

PESCADORS DE PECADORS

I.

Y succehí que estant Jesus á la vora de s' estañy de Genessarèt (que també se deya la mar de Tiberiades), ses turbes s' hi havien abocat demunt desitjoses d' ohir la paraula de Deu. Y vé dues barques sullá prop, mentres els pescadors havien saltat en terra per netetjar ses xèrxes. Y entrant dins una d' aquelles naus, que pertenyia á un tal Simó Pere, li demaná que li pegás sempeuta y la hi enretirá un poch cap endins, pujanthi Ell abans, con se suposa. Y segut en cubèrta, desde allá adoctrinava al poble que havia romás demunt la plaja. Y quant hagué acabat digué á n' en Simó Pere: Entrau y fessemnos mar en dins, y calau ses vostres xèrxes per pescar. Y aquest li respongué: Mestre: tota sa nit hem trabayat, y no hem tret ni una escateta; pero, per complaurervós y fiant en sa vostra paraula, amollàrem ses xèrxes. Y encara, no les havien del tot exteses, com s' hi enmayaren tants de pexos que los ho rompia. Llavò feren seña á sos companys de s' altre batèu perque venguessin á ajudarlós. Y ells vengueren; y ompliren abdues embarcacions que casi s' afoaven. Y vejent aquella marevella pescada, en Simó Pere s' ajonoyá devant el Bon Jesus diguentli: Señor, alluñauvos de mí que som un pobre pecador. Tal susto havia prês, y amb ell en Jaume y en Juan fills de Zebedeu, que devien anar á la part.

—Y Jesus respongué á n' en Simó Pere: no temis, de avuy en vant serás pescador d' homos. Y derribats á terra, aquells três barqués heu dexaren tot y el seguiren.

Fins aquí, mot mes, ó manco, mos explica Sant Lluch aquest bell passatge evagèlich.

II.

Aquells rústichs pescadors, heu dexaren tot en banda, barques y bolitxos, y partiren amb so nou Patró, sens demanarlí ahont la abordaven, ni establir pactes, ni voler sebrer rês del seu intent.

Havien ascoltat sa divina paraula que omplia els còrs,

conortava els esperits y aclaria els entenimens de sos dexebles. Havien presenciat aquell miracle de calá demunt una pesquera esvehida, y de agafar tanta pexada just allá ahont ells no hi havien trobat rês durant tota la nit; y temorechs y humils regonegueren l' art d' aquell gran nostro-amo; y quant, aquest prometé á n' en Simó Pere que 'l faria pescadó d' homos, abandonan l' ofici amb el cual vivian, tiran els ormetjos, y sens altres enquestes, s' en van amb Ell, obedients, faèls y confiats.

¡Y l' acertaren!

Noltros pecadors, que bé sabem qui es Cristo Jesus pues amb sos uis de la fé li hem vist obrar tots els prodigis que conta el nou Testament, á ses invitacions perque mos n' anèm amb Ell, solem ferli es ronsero, ó excusarnos en qualque ja venim, sense partir, y may mos vé bê abandonar els nostros negocis axí com heu feren aquells buferés que casi no s' podien dir homos de mar.

Entenguemnos: en temps d' ara no se trata de que els catòlichs hajem de sortir de canostrá dexant sa clau al pañy, exposantmos á romandre sens acobro; no se trata de desatendre ses nostres obligacions de familia, ni els nostros devers socials, y de passarnos tot lo sant dia rapant altás com se sol dir; no se trata d' arreconar ses eynes amba que cada cual s' ha de guañar es pa, y d' esperar que 'ls patrons que tenen fondetjat demunt ses millós pesqueres de riqueses materials, mos ne fassin part y mos mantengan.

Rês de tot axò: avuy per 'vuy se trata, d' esqueixar ses xèrxes amba que el diable mos té sa conciencia embolicada; d' amollar en banda sa barca que mos ne du mar endins d' aquesta gran bufera social avalotada p' es vents oposats de ses passions humanas. Se trata solament de seguir amb còs y ànima á Cristo Jesus, cbehint sens discutir ses enseñanses y preceptes.

Talvegada, si axí heu fessim, noltros miserables pecadors, que passam la vida sercint y fent botanas á sa xèrxa de ses nostres presuncions y vanes esperanses, sens agafár gayre obres bones, talvegada (¿perquè no?) después de tenir la menjua espiritual assegurada, els que anam conductats amb bon Patró, encara seriem á temps amb sos palangres des nostros bons ecsemples á enganxar forsa de sarts y llissas de ses que saltetjan mal apler

dins es fanquim tèrbol des lliberalisme; talvegada treuriam de dins ses algueres de l' indiferencia relligiosa moltes animetes enfonsades, no per escatarles amb sa gueniveta de sa nostra llengua ó de sa nostra ploma peperiodística, sinó per conduirles á bon port de salvació eterna.

Per desgracia tots som *pecadors*, y per sòrt, tots podem ser *pescadors*. Però, ¡alerta companys! que axí com es peix no s' agafa á garrotades, y s' en tuda molt si se empra dinamita; así tampoch ses voluntats dels homos se conquistan per medis violents ó á sò de caxes destrempades.

Ascoltem humils sa paraula de Deu, que sovint, sovint se mos dirigeix ben forta y clara, per medi des seu representant, en aquest mon, el Papa Lleó XIII, segut tot sòl dalt sa barqueta desatracada de la terra, en molt semblant situació á sa de Cristo Jesus, y quant ell mos crida axí com heu fá derrerament, seguiguemlo uys cluchs y sense badar barres, axí com heu feren els apostols, dexant en banda y per á sempre ses nostres misèries *individualistes unionistes separatistes, quimeristes et alias*.

¡Oh, de la baaarcaaa!..... ¡Mos entenem ó no?

MOSSEN LLUCH.

MARTIRI DE RAMON LULL

Cercant l' Amich á l' Amat
Tot l' ample del mon corria;
Trescant el mon envelleix
Mes lo seu cor no envellia.

Ja puja dins una nau
Que á terres llunyes partia,
Que diu que vol convertir
Els moros de moreria.

Ja axeca 'l braç y la veu
Totduna qu' entra á Bojía:
—«Jo som l' apòstol de Deu
Que 'l Bon-Jesús vos envia.

Dexau la lley que seguiu,
Dexau la vostra heregia,
Que la dictá Llucifer
Com Mafumet l' escrivia.

No hi ha mes lley en el mon
Que la del Fill de María,
Qu' Ell es lo Deu vertader
Que per nosaltres moria.

Dalt la creu, braços oberts,
Vos espera nit y día,
¡Qui hi vulla anar penedit
Que 'm segueuca y fassá via!...» —

Totduna qu' Ell ha parlat
Gran avalot se movia,
Mans altes ab lo puny clos
Tota la gent l' investia

Ja un moro 'l té pe 'ls cabells
Y un altre li escopia;
Qui li pegava ab punyal,
Qui ab una espasa 'l feria.

Ja 'l treuen arrossegant
De la ciutat de Bojía.....
Com una aufana, del coll
La sang á brolls li sortia.

D' un tros luny ja li fa 'l dret
Tota la gent qu' el seguia,
Pe 'l pit y demunt el front
El pedreny li rebotia.....

«Tiraume pedres, tirau,
Tiraumen tot lo sant día;
Tiraume tots á ferir,
Com mes fort mes alegría.

Tiraulí á n' aquest castell
Que á son rey desconexia,
Murades de vanitat
Li va donar la follia,

Damunt hi posá l' orgull
Cent torres de fantasía;
¡La més baixa de les cent
Arribá 'l cel presumia!.....

Si ab pedres no 's vol rendir
Pot se 'l ferro 'l rendiria;
Donauli foch y alquitrá
Pot sé axi s' esfondraría.

Tirauli fort que dedins
Té presa l' ánima mia,
Cativa hi está plorant
Amargament nit y día!...

¡Tirauli fins que s' esbuch
Y ella sortint volaria
Fins á l' Amat que 'n la creu
Per ella d' amor moria!

Mort dolça del Bon-Jesús,
¡Ay dolça y santa agonía!
¡Pe 'l mon he anat vuytanta anys
Per veure si 't trobaria!.....

Martiri dols de l' amor
Bé has tardat prou, vida mia.....» —

Y aquí, tapat de pedreny
Lo bon Amich defallia.

RAMON PICÓ Y CAMPAMAR.

LULISME

Es valent setmanari popular *La Veu de Catalunya*, fa algun temps doná conte de la traducció, en llengua provensal, feta p' el devot apologista En Mariano André, dels *Dieláchs y Cántichs d' amor entre l' Amich y l' Amat*, composts per lo Doctor illuminat y martyr Ramon Lull. Dit traductor, en la dedicatoria al Sr. Verdaguer, referintse al nostro savi compatrici, deya:

«Lo doctor iluminat qui admirá al seu segle, atacat y mal conegut ahir, está avuy en casi complert oblit; bon goig si hi ha algú qui 'l llegexi: li es açó mes avinent á la peresa y flasqueria de nostra época..... Y pensant en aquesta época y en l' home que ella menysprea, podria dirse alló que Ernest Hello escrivia de sant Denis: «Oh, mestre de tots nosaltres, aquest segle vos ha oblidat pregonament. Si en aquest moment tingués ganes de riure, citaria els títols dels llibres que llegexen, exos homens qui no us llegexen á vos. Mes no tenint, ara com ara, desitg de riure, m' estimo mes dexarlos llegir els seus llibres, y contemplarvos, oh mestre, en la llum ahon estáu.»

Puix los homens poden obstinar-se en les cavernes de

la tenebra, del error y de la lletgesa, poden oblidar la claror, fins y tot negarla: per aço, la claro no dexa de serhi pera alguns ulls oberts de bat á bat cap al atzur y pera alguns esperits que s' eleven vers la inteligencia de la veritat y de la bellesa.

Los ulls s' apaguen ó 's resistexen á obrirse; un gran profeta escampá la sembradura del Verb, nacions en pes l' aclamaren, y 's prosternaren davant d' ell, després, tot plegat, la multitud va enretirarse, y sobrevingueren la quietut y 'l silenci; pero, encara que no contemplat, l' astre brilla, y les paraules que 'l profeta continua proclamant en lo desert, serán mes fecondes que les arengues vanes y les xerrameques de les cantonades y de les places públiques.

* * *

Oh, benaventurat Ramón Lull, doctor ilumina, martyr de la fe y mestre universal en totes les arts y en totes les ciències, vos sou l' astre davant el qui s' han clos los ulls, vos sou un d' aquests profetes quina veu cantá en la solitud los himnes del amor divi. Ab tot, ningú millor que vos podria guiar als homens vers la llum, ningú sabia donar als febles y als descoratjats més grans lliçons d' energia, ningú 'ls mostraria més be que la fe ha de obrar pera ésser perfecta y agradable á Deu; y si en la theoria ratxosa dels Sants predestinats, qui, des de Climent d' Alexandria fins á Joan de la Creu, han exaltat als fidels ab contemplacions místiques, alguns vos igualen, cap vos sobrepuja.

Vos sou desconegut del nostre temps, mes l' Areopagita ho es casi tant com vos. Si erudits y escorcollayres vos anomenen, es—estrany destí!—per rahó de certs llibres de que no 'n sou autor y que vos haurian bescantat (1). Però 'ls centenars de tractats en que posáreu la vostra ciencia, vostra preciencia, la set del martyri que havia de coronar vostra vida terrestre, vostre amor pera la Santa Trinitat y la Inmaculada Concepció, se malmeten llastimosament en la pols!...

¿No es desconeguda fins la vostra existencia heróyca, embellida ab tantes llegendes, encisadores com la de vostres amos, y sublimes com la de vostra mort?

Oh mestre, la vostra llum m' hà aparegut, y soch anat cap al desert ahon la vostra veu retronnyía encara. Mes, com que m' ensenyáren que l' amor veritable es actiu, y que tenim lo dever de propagar é imposar la nostra fé y 'ls nostres entusiasmes, volguí amostrar la claror als ulls de mos germans, tinguí desitg ardent que la vostra soletat fos poblada y que la vostra veu penetrés fins als cors predestinats á escoltarvos, y aquí 'm teniu dispost, ab tota humilitat pero ab tot fervor á dir vostra llohança.»

Y noltros mallorquins ¿Què feim per donar á conixer á la nostra jovença, qui era Ramon Lull?... ¿Cuant se continuarà l' empresa de publicar ses obres, comensada per son devot y comentador l' honrat Mestre en Gay saber, Geròni Rosselló? ¿Cuant se despertarán els Lulistes mallorquins estimulats p' els Lulistes forasters?

(1) Les obres d' alquimia que erradament se li atribuixen, segons será dit en la vida de Ramón Lull que tenim intent d' escriure.—M. A.

MALLORCA DOMINICAL se dól de la injustificable apatia amb-á-que mirám ses nostres més precioses glories, y rendeix avuy son faèl tribut d' admiració y d' alabansa al gran Mestre del sigle XIII, fill de Palma, per qui la ciencia, les lletres y la fé desde sa heridca mort, no s' han aturat may de texirlí coronas.

¡Deu vulga suscitar qui tenga voluntat, voler y poder per á promouer la causa de sa canonisació y durla á bon terme!

LULIANUS.

LA GRAN FESTA

Diumenje passat á la vila d' Inca s' olla gran vá aná dins sa petita amb motiu de benehirsê un nou retaulo dedicat al Sagrat Cor de Jesús.

Aquella vila, talvegada, es sa mes atrassada de Mallorca en quant á empreses propies des pobles urbanisats. Ni té un mercat digne des seu comers, ni una cortera com s' ha menester, ni un hospital, ni una presó ahont hi entri es sol y s' ayre, ni un collegi acabat d' edificar, ni un matadero, ni..... altres coses, perque sa malahida política no dexa fer rès de bò.

Solament sa nova capella ha unit ses voluntats dels faèls inqueros, y s' ha feta sens plañerli rès; per axò ha sortida hermosa, rica y á gust de tot hom.

Pero sa festa se completá amb una processó solemníssima, formada per devots y devotes y per totes ses autoridats que acompanyaren triunfalment al Santíssim per carrers y plasses fent ses estacions y adoracions en altars distribuïts p' el lloch més espayosos del transit.

Enmurtades y endomassades, archs y lletreros, llums y alimares, músiques y còros, entussiasme y sentiment relligios, com may per may s' havia vist. Allò va ser un vertader homenatge á Cristo Jesús Sagramentat general, solemne y amb tota l' ánima d' un poble catòlich.

MALLORCA envia s' enhorabona á tots cuants promogueren, contribuïren y realisaren dita festa. ¡Que el Cor de Jesus los ho tenga en conte, y que enviy la mayna de pau y de prosperidat, de virtuts y de gracies á la gent de la vila d' Inca!

ENVINAGRAT Y RONXETES

Pestanaga envinegrada. La regalariam á sa Junta de la Causa Pia Luliana, per sa actividad y zel, si después de tants d' aniversaris que funciona á ses dues funcions que día 25 de Janer y día 3 de Juliol cad' any, (seguda á un banch mentres dura l' ofici y es sermó) fés qualche cosa en contra del sen reglament. Pero, com no fá rès ni en prò ni en contra, y vé á ser una institució ideal, no podem regalarlí sa *Pestanaga*.

Ja que el Beato Ramon, va suffri tantes causes impies, en vida, bellament pot suportá una Causa pia después de mort. Y Deu li dón paciència.

Seba envinagrada. La regalariam á la Societat Arqueològica Luliana, per s' actividad y zel, si después de ca-

torze ó quinze anys que han passat desde que captá doblés per netejar y restaurar el sepulcre y la capella del Beato Ramon vey, dins Sant Francesch, comensás á fer qualque cosa, per dur a efecte els seu projecte, ó un altre millor en honra de les rellíquies del seu benaventurat patró. Pero com no fá rès d' axò tampoch podem regalarli sa seba. Ja hu veurem més envant.

Taparot envinegrat. Lo regalariam al Exssim. Ajuntament de Palma per s' *actividad* y zèl si después de sis ó set anys que acordá alsar un monument al Savi martir Ramon Lull, creant una *Comissió executiva*, s' en hagués preocupat. Els set mil duros que gastá comprant mitja illeta de Can Moragues, y els altres tants que n' hi costará per forsa s' altra mitja, haurien bastat per alsar aquell Monument.....

Un bolet envinegrat lo regalariam al Magnífich Ajuntament de Valldemosa, si se cuydás de capturar els escandols de tota casta que sa gentussa de males costums sol cometre á s' *hospedería de Miramar*, profanant els paratjes santificats amb ses oracions, estudis, penitencies y prodigis del Beato Ramon; pero com sa derrera pussa que li pica es aficarsè en tals bordells, tampoch tastará per 'vuy es nostro envinegrat.

Un coombro envinegrat al Fomento de la pintura y escultura, le hi regalariam, si durant es dotse anys que arrastra d' existencia, haguessim vist un sol *cuadret* producte des seu foment, ahont s' autor s' hagués passat per s' imaginació, reproduhir qualque passatge de s' accidentada y maravillosa vida del cavaller, navegant, doctor, missioner y martir Ramon Lull; però com els nostros artistes sòls s' inspiran en ses fesomies de ses cares des marinés escabeyats, ó de ses nines maques, cuant no repintan per centèssima vegada es portitxol ó sa sini de En Gil; tampoch ferán ensiam des coombros del país.

Y una lata de *pebres de cirereta envinegrats*, als compatricis nostros que s' umplen sa boca de *Ramon Lull*, y..... no més lo coneixen de nomenada.

No hem acabat s' envinegrat, però per ara no 'n volem fér més raccions.

¡Y llavò dirán que no som amichs de ses nostres glories!

Altra vegada el Sr. Governadó ha atrapat jugadors amb ses cartes en ses mans. ¡Aquí gratey! li diriam si no vessim que èll no dorm. MALLORCA, li envía una mamballeta en mostra d' agrahiment, y li suplica que no se cansi de perseguir ni de posar es ruch al porxo á tal casta de perdulagos, sien de brusa ó de levita.

Dijous passat s' Ajuntament de Palma inaugurarà sa sèrie de *funcions bienals* amb una *xamusquina*.

La fornada de tinentes, havía estat feta dins *La Peña*, ¡Deu mos assistesca!

Ahí se celebrá, á Sant Francesch, la acostumada festa relligiosa que *la Ciutat* dedica anualment al Benaventurat Ramon Lull. predicaren en castellá..... lo cual mos sembla impropio, pués aquest sermó s' hauría de fer en mallorquí per moltíssimes rahons. Y apropòsit, recordarem que un seño *retjidó*, eu semblant, dia, un any, después d' haver ascoltat el panegirich de dit Benaventurat, *en forasté*, y sentit moltes vegades nomenar á *Lulio* y sus empresas; acabat l' ofici, pregunta á un des seus *compañeros* de medalla: «¿No havien de predicar del Beato Ramon?..... ¿Idò, com es que no més ha parlat de s' *empresa des vapors del Lulio?*.....»

Valga per ronxeta.

Hay quien se pasa semanas enteras leyendo nuestras *quisicosas* y acaba por declarar que no les ve la *punta*. Otros se la ven demasiado aguda.

Luego el primero debe ser corto de vista.

O los segundos la tienen de aumento.

No falta quien va mas allá y echa un sambenito sobre todo el contenido de nuestra hojita.

Y sobre quienes la escriben.

Y sobre.....

—¿A quién alude Vd.?,—oimos exclamar al corto de vista.

—No se alarme, colega. Necesitábamos unas líneas para compaginar el número, y dictarlas sobre las cajas es una *punta* como otra cualquiera.

Apostamos dos docenas de sueltos á que V. no ignora el procedimiento.

40 MIL VENTAYS

De tota classe y prèu, contra sa calor, de moda y de profit se despatxan en gròs y á la menuda... Si los venessin tots enguañ no hi hauría estiu á dins Mallorca.

Tenda de D. Lluís Aguiló—Carrer de Cerebols núm. 19.

MALLORCA

Revista Dominical Bilingüe

CON CENSURA ECLESIASTICA

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos de su Administración lo permiten, suele publicar números de á ocho páginas suplementos, para los suscriptores, ó aumenta la tirada y en este caso el exceso

Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos materiales de esta publicación (cuyos editores, redactores y administradores nada cobran y son los primeros que pagan) por medió de suscripciones desde

25 cénts. de peseta mensuales en adelante.
pagaderos por trimestres anticipados.

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar del MALLORCA.

Por 50 cénts. cinco, por una peseta diez, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorrateo entre cinco personas, cuesta la suscripción

10 CÉNTS. DE PESETA AL MES

y pagan por cada ejemplar de á cuatro páginas

MENOS DE 2 CÉNTIMOS DE PESETA

ADMINISTRACIÓN:—Plaza de Santa Eulalia, 2, Librería